

Kuolemajärvi-juhla
14.9.2014 Turun Konserttisali
Päätössanat Seppo Pirhonen

Päivälleen 70 vuotta sitten aloitettiin Moskovassa rauhanneuvottelut. Ne alkoivat dramaattisesti sillä pääministeri Antti Hackzell sai halvauskohtauksen, jos ei toipunut enää työkykyiseksi. Neuvotteluja johti pikaisesti Moskovaan hälytetty ulkosianministeri Carl Enckell. Taistelut olivat päättyneet neljäs ja viides päivä. Väli rauha solmittiin 19.9.1944.

Seitsemän vuosikymmentä sitten kuolemajärveläiset olivat jo uusissa tilapäismajoituspaikoissaan pääosin täällä Varsinais-Suomessa, osa talvisodan jälkeen osoitetuilla sijoitusalueilla Satakunnassa ja olipa heitä paljon muuallakin. Lähes 80 prosenttia oli palannut ja joutunut lähtemään toistamiseen evakkoon. Neuvostoliitto ei valloittanut jatkosodassakaan koko sitä aluetta, jonka se vaatii itselleen rauhanneuvotteluissa. Niinpä monet karjalaiset tuolloin tekivät lähtöä kotiseuduiltaan yrittäen vielä kiireesti puida sotilaiden avustaessa kypsyneen viljasadon mukaansa. Voimme vain arvailla heidän tuntojaan.

Nyt on siis viimeinen hetki kerätä talteen tiedot siitä, miten uusi elämä alkoi täällä läntisessä Suomessa. Kuolemajärveläisille ositettiin asuinalueet täältä Turun ympäristöstä. Toukokuussa 1945 hyväksyttiin maanhankintalaki, jonka perusteella maatalousväestön ja perheellisten rintamamiesten asuttaminen tehtiin. Uudessa lehdessämme on Merja Rusin kuvaus hänen vanhempiansa vaiheista sodan lopussa ja tilan hankkimisesta Paattisilta. Näitä kertomuksia pyrimme nyt kokoamaan seuraavaan lehteen ja kenties siitä voisi saada vielä kirjankin, joka kertoisi, mitä meistä kuolemajärveläisistä tuli ja on tulossa. "Tehtyjää työst pääsö."

Kaivakaa esiin vanhoja kauppakirjoja, piirustuksia, talopapereita, korvausasiakirjoja, valokuvia ja kirjoitakaa, miten kaikki tehtiin. Jos ette jaksa kirjoittaa, niin pyytäkää meitä haastattelemaan. Yritetään olla vähän tehokkaampia kuin vanha sanonta: "Naapuris saap käyvä kuus kertaa päiväs ja vast seitsemännel kysytää, olik siul mitä asiaaki." Tuodaan yhteinen tarinamme tähän päivään ja kerrotaan muillekin miten Karjala elää meissä.

Mie jäin vuos takeperin eläkkeel. Usjast on kysytty miten männöö ja onks kiire, mitä eleäkeläiset ain valittaat. Sannoot: "Nii o kiire, ettei jouva mittää tekemääkää." Kuulinkiin hyvän syyn tähän kiireeseen. Se johtuup siint, ettei ennää työajal voi tehää ommii hommii. No se "pittää antaa kiireee männä sivutse". "Huomeen on päivä uus ja ens viikol niitä on kuus", sannoit enne uuelkirkol.

Kyllähän me tiedämme, että "Nuoreen elämä senkö hymyilöö, mut vanhaan rupijaa jo irvistämmää". Myö tarvitaankin uusia tekijöitä, jot juhlat sahaan aikaseks tuleviin vuosiin, lehti tulloo, kotsivut ja facebookin naamkirja elläät, talous ja hallinto toimiit, aineistot säilyyt, karttuut ja niitä myyvvää, loput tekemättömät kyläkirjat tulloot tehtyy ja tieto ja murre saahaa siirtymään nuoremmil ja muistomerkit tulloot kukitetuiks ja Kuolemajärvell käytyy

Eihä tää säätiö oo ni köyhä, jottei toisii auta, eikä nii rikas, ettei appuu tarvitsis. Nyt tarvitaan uusi tekijöitä, mistä kirjoitan lehdessä otsikolla Palvelukseen halutaan. "Eihä taito taakkaan uo. Työhä se tekijäase neuvoo."

Kiitos ko tulitte, kiitos esiintyjil ja ouuhaihmisil. Tulijaisiks lehtii ja kirjoi ja oma viiri salkoon!